

Ганна Костенко

Потрібні нові очі

Ця війна нас усіх покалічила та травмувала. Фізично. Духовно. Морально. Вона лишила свій хворобливий відбиток на наших душах, і нічого з цим не поробиш. Ми маємо вчитися жити з болем. Я не знаю, яким буде моє життя після війни, якою буде творчість. Але передчуваю: продовжуватиму виступати за цінність людського життя, продовжуватиму говорити про пошук Бога в таких кризових та трагічних ситуаціях, як війна. Гейне свого часу казав: «Якою б жахливою не була війна, вона розкриває велич людини, котра кидає виклик своєму найсильнішому ворогу – смерті». І я щаслива, що маю можливість бачити велич багатьох звичайних, простих та безстрашних українців. Ця війна оголює наші душі, наше єство, зриває маски з багатьох облич. Ми прозріваємо. Ми стаємо іншими.

Останнім часом я міркую про ненависть. Кілька днів тому навіть слухала у записі улюблений Другий концерт Рахманінова. Хочу зачепитися за щось, аби не впасти у липку павутину ворожості до всього, що пов'язано з Росією. Я прекрасно розумію, що Рахманінов не винний у злочинах Путіна, як не винуватий і Гете у божевільні Гітлера. Але бачить Бог, як це складно...

Кілька днів тому, коли я ховалася у ванній кімнаті під час повітряної тривоги, до мене прийшло чітке усвідомлення, що я не хочу, просто забороняю ненависті та ворожості з'їдати моє серце. Я осягнула, що ненависть – джерело моїх ворогів, місце їхньої сили, бо як іще пояснити бомбардування дитячих садочків, пологових будинків, лікарень тощо? Такі накази віддають та виконують ці, хто живиться ненавистю до людей та людства зокрема.

В їхніх душах пекло. Тому я зробила для себе вибір. І намагаюся його дотримуватися. Моя сила – у праведному гніві, а не у ненависті. Моя сила – у любові до моїх незламних українців, до моєї країни та моєї Одеси. Але любов неможлива без обурення. В цьому її парадокс. І навіть біблійні історії свідчать про це. Любов уміє боронитися. Любов уміє тримати вогняний меч у своїх руках, як тримає його Архангел Михаїл. І любов палає вогнем, але той вогонь не нищить, він оберігає.

Згадаю знову Гейне, котрий казав, що кожній новій епосі потрібні нові очі. Я гадаю, що ми, українці, зараз стаємо тими новими очима для нової епохи. Епохи ясності, епохи нової щирості, якщо бажаєте. Але нова епоха окрім нових ідей несе й нове варварство та жорстокість. Варварство та жорстокість віднині синоніми сучасної Росії. Тому для мене ця війна не лише боротьба за власну свободу, але й передусім боротьба Добра зі Злом, Еросу з Танатосом, боротьба Нового та запліснявілого, життя та смерті. Я вірю і знаю, що ми зараз стаємо тими новими очима, погляд яких здатен змінити цей світ. Так і буде.

